

SLOVENSKI NAROD.

"Slovenski Narod" velja:

• Ljubljani ni dom dostavljen:	K 24—	v upravnemu prejemam:	K 22—
celo leto	celo leto	celo leto	celo leto . . . . .
pol leta	12—	pol leta	11—
četr leta	6—	četr leta	5:50
za mesec	2—	na mesec	1:90

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knaflove ulice št. 5. (I. nadstropje levo), telefon št. 34.

Izhaja vsak dan zvečer izvzemši nedelje in praznike.

Inserat velja: petorostopna petit vrsta za enkrat po 10 vin, za dvakrat po 12 vin, za trikrat ali večkrat po 10 vin. Pri večjih insercijsih po dogovoru. Upravnemu naj se posiljajo naročnine, reklamacije, inserati itd. to je administrativne stvari.

Posamezna številka velja 10 vinarjev.

Na plamena naročila brez istodobne vposlatve naročnine se ne ozira.

"Narodna tiskarna" telefon št. 85.

Klerikalna pravica.

Idrijski gerent je odsloviljujemenu tajniku J. Novaku vročil v večnost kot rešitev njegove pritožbe prepis odkola deželnega odbora v Ljubljani z dne 24. februarja t. l. št. 1472 mestnemu županstvu, ki se glasi:

»Dne 7. januarja t. l. turadno vloženo pritožbo bivšega tajnika ondutne občine Julija Novaka proti tamuradnemu odkolu z dne 31. decembra 1908 št. 2401, s katerim je bil odsloviljen iz mestne službe, je deželnega odbora z ozirom na § 91. obč. reda kot na nepravem mestu vloženo in kot zapozneno zavrnit. Spodbijani odkol je izdal gerent kot zastopnik razpuščenega občinskega odbora, to je glede tozadevne pritožbe mero dajen § 91, o. r., ki določa, da se ima pritožba proti sklepu občinskega odbora vložiti v neprestopni dobi 14 dni po obvestitvi pri županstvu. Novak sam priznava, da je bil odslovjen iz mestne službe dne 31. decembra 1908, torej je trajal prizivni rok do vstetega 14. januarja 1909. Pritožba pa je bila vložena **neposreduje pri deželnem odboru** dne 7. januarja t. l. od koder je prispeval k mestnemu županstvu še dne 24. januarja t. l. potemtakem prepozno. To se naznana mestnemu županstvu na poročilo z dne 21. januarja t. l. k številki 2401/08 z naročilom, da o tem odkolu ob vrnitvi službene pragmatike obvesti Julija Novaka. Od deželnega odbora kranjskega v Ljubljani. Za deželnega glavarja: Lampe s. r.«

Take rešitve bi se sramoval župan najzakotnejše vasi, kaj se le vrvhovna avtonomna oblast v deželi v deželini odborniki juristi in večjim številom uradnikov juristov. Se ve ti poslednji so na tem upravnem škandalu nedolžni, vso odgovornost prevzema za to nečuvano odločbo dr. Lampe. O stvari bo umevno govorilo **upravno sodišče**, da tako širša javnost izve, kakšne razmere danes vladajo v kranjskem deželnem odboru. Deželni odbor je le za to zavrnil pritožbo, ker jo je **pošiljal iz Ljubljane v Idrijo** celih štirinajst dni, brez dvoma **namenoma**. Sicer pa je datum 24. januarja, ko je prišla pritožba v Idrijo, brezvonomo nepravilen, ker gerent vendar ni tri dni prej napravil svojega poročila (21. januarja) o pritožbi, ki jo je po zatrdiru deželnega odbora imel še le 24. januarja v rokah. Pa ne da bi bil v uradnem odkolu termin zlagen!!

Zanimivo je dalje, da je deželni odbor rabil celih 48 dni, da je na tak

način rešil primitivno pritožbo. To je zopet najlepši dokaz, da klerikale nimajo niti najmanjšega povoda za odpustitev tajnika Novaka iz službe. Klerikale s tem napravljajo občini samo nepotrebne občutne stroške, ker je Novak vložil tožbo pri idrijskem sodišču, ker mu klerikalni upravni aparat noče dati pravice. Klerikale so bili in bodo škodljivi idrijske občine! »Slovenec« piše uvodne članke, ker se na Francoskem ni dovolilo katoliškemu duhovniku opravljati verski obredov v duhovski obleki, a so klerikale sami načinejši nasilnici.

Ptujski dogodki pred 90-distem.

Iz Maribora, 26. februar.

Šele danes se je pravzaprav končala glavna skupščina družbe sv. Cirila in Metoda, a ne v Ptuju, kjer se se je začela dne 13. septembra 1908, ampak pred okrožnim sodiščem v Mariboru. Danes so se namreč vrstile tri kazenske glavne razprave, izmed katerih sta dve sicer neugodno iztekli za obtožence, ker sta bila obojena, a nobeden Slovenec jima te obsojbe ne bo štel v zlo, pač pa v čast. Kazenskemu senatu je predsedoval deželnosodni svetnik dr. Frajdil, votanti so bili deželnosodni svetniki Morocutti, deželnosodni svetnik Kernek in sodnik Petrović. Državno pravdovištvo je zastopal državni pravnik Verderber, zagovarjal pa je vse tri obtožence dr. Rosina.

Prvi obtoženec je Vinko Engelmann, c. kr. učitelj v Trstu. Obtožba pravi, da je dne 13. septembra v Ptuju pred »Narodnim domom« z besedami: »Vi ne smete ptujske police ubogati in Vam tudi ni treba noter v sobo hoditi«, pozival ljudi, da se naj uprejo mestnemu policiji skemu stražmojstru Janezu Antonitschu; nadalje, da ni ubogal imenovanega policijskega stražmojstra, ko je ta zapovedal množič, naj se razide, in da se je nato ž njim že prepiral; končno, da je razrazil tega stražmojstra z opazko, da nima nobene pravice, kaj takega ukreniti. Z ozirom na to je obtoženec zakril pregrešek po §§ 279. in 283. k. z. in prestopek po § 312. k. z.

Obtoženec Engelmann zanika, da bi bil ljudi šeoval pred stražnikom, on jih je nasprotno pozival, naj gre do v »Narodni dom« k zborovanju, ker mu je vendar bilo ležeče na tem, da bi se čim več ljudi udeležilo zborovanja.

Obtožen je, ker se je baje protivil dne 13. septembra 1908 na ptujskem kolodvoru policijskim stražnikom, ki so mu zaradi »pomirjevanja razburjene množice« (nemške!) za-

povedali, da mora sneti slovenski znak s sukni. Pri tem je baje stragal policijskemu stražmojstru Antonitschu dve kolajni z bluze, redarju Sapushecku pa odtrgal službeni kolir (polmesec).

Brenčič pravi, da je tisti dan popoldne šel s svojim očetom Miho Brenčičem od občinske seje domov. Ker se je reklo, da se skozi mesto ne more iti, ker so ulice zaprte, sta šla po cesti ob železnici mimo kolodvora. Tam ga samega je napadlo kakih 50 ljudi s palicami in mu hotelo odvzeti znak. Mogoče, da je v razburjenosti, boječ se za svoje življenje, mahal okoli sebe, ali ne spominja se ničesar. Dasiravno je bilo 5 policaev pri njem, ga niso branili pred napadom napadalev, ampak ga davili (policej!), da je bil ves črn po obrazu, mu strgali suknjo, telovnik, kravato in srajco in ga tako trdno uklenili, da mu je kri tekla od rok in da in 3 meseci ni mogel delati. Fakinaza je kričala: »On ima 2 revolverja«, in mu je začela stikati po žepih, pri čemur mu je izginila listnica z 240 K, katerih še ni dobil nazaj. Na suknji je imel lipov list, brez kakega narodnega traka. Z zdravniškim spričevalom se dokaže, da je takrat dobil poškodbe na glavi in rokah.

Priča Rudolf Može, agent iz Trsta, pa pravi, da je bil Engelmann takrat razoglavljen, da je še po aretaciji šel nazaj v »Narodni dom« po klobuk, in odločno zanika, da bi bil obtoženec šeoval ljudi, ampak jih je le vabil v dvoranu na zborovanje.

Prečita se izpovedba priča dr. Kodermana, odvetniškega koncipienta iz Celja, ki pravi, da mu je obtoženec takrat parkrat poprej pomagal pred »Narodnim domom« pomirjevati ljudi, in da jih je pozival, da naj gredo k skupščini. Ko je bil obtoženec aretiran, priča ni bil zraven.

Državni pravnik ponavlja v obtožbi navedene trditve in predlagata odsodo. Zagovornik dr. Rosina naglaša v svojem zagovoru, da je bila policija takrat vsled nemirov razburjenja, da si torej stražmojster Antonitsch ni mogel vsega natanko zapomniti, opozarja na oprostilno razsodbo dunajskih sodnikov, kjer je bil v sličnem slučaju neki tehnik oproščen, in pravi nadalje, da je stražmojster pri prvem zaslišanju izpovedal, da ni aretiral obtoženca zaradi inkriminiranih besed, ampak samo zato, da bi konstatiral njegov natičenje, ter da je obtoženec besede napačno razumel. Tudi ni misliti, da bi bil obtoženec — izobražen, nemadeževan mož — prej vabil ljudi k skupščini v »Narodni dom«, kar je vendar potrdil priča dr. Koderman, pozneje pa jih šeoval, naj se uprejo stražnikom.

Predsednik razglasil oprostilno razsodbo.

Nato se začne razprava proti Janezu Brenčiču, posestniku in mlinarju v Gernieh pri Ptuju.

Obtožen je, ker se je baje protivil dne 13. septembra 1908 na ptujskem kolodvoru policijskim stražnikom, ki so mu zaradi »pomirjevanja razburjene množice« (nemške!) za-

povedali, da mora sneti slovenski znak s sukni. Pri tem je baje stragal policijskemu stražmojstru Antonitschu dve kolajni z bluze, redarju Sapushecku pa odtrgal službeni kolir (polmesec).

Brenčič pravi, da je tisti dan popoldne šel s svojim očetom Miho Brenčičem od občinske seje domov. Ker se je reklo, da se skozi mesto ne more iti, ker so ulice zaprte, sta šla po cesti ob železnici mimo kolodvora. Tam ga samega je napadlo kakih 50 ljudi s palicami in mu hotelo odvzeti znak. Mogoče, da je v razburjenosti, boječ se za svoje življenje, mahal okoli sebe, ali ne spominja se ničesar. Dasiravno je bilo 5 policaev pri njem, ga niso branili pred napadom napadalev, ampak ga davili (policej!), da je bil ves črn po obrazu, mu strgali suknjo, telovnik, kravato in srajco in ga tako trdno uklenili, da mu je kri tekla od rok in da in 3 meseci ni mogel delati. Fakinaza je kričala: »On ima 2 revolverja«, in mu je začela stikati po žepih, pri čemur mu je izginila listnica z 240 K, katerih še ni dobil nazaj. Na suknji je imel lipov list, brez kakega narodnega traka. Z zdravniškim spričevalom se dokaže, da je takrat dobil poškodbe na glavi in rokah.

Priča Antonitsch, policijski stražmojster, pravi, da ga je hotel iztrgati iz množice, a obtoženec se je divje branil. Potrdi, da je bilo tam več ko 50 ljudi. Videl je samo enega, ki je od spodaj udaril Brenčiča po kolenih ali bedrih. Obtoženec je bil ves penast. Zagovornik dr. Rosina vpraša pričo, če je imenja, da se službeno postopa na ta način, da se koga preoči, kaj takega pač nihče ne more smatrati za službeno dejanje! Priča Antonitsch pravi nadalje, da je samo neki mlad fantič (Bürschlein) vihtel nad obtožencem »palčico«.

Priča Jožef Gratschner, policijski stražmojster, pravi, da ga je hotel iztrgati iz množice, a obtoženec se je divje branil. Potrdi, da je bilo tam več ko 50 ljudi. Videl je samo enega, ki je od spodaj udaril obtoženec znak. Priča noče odgovarjati direktno na vprašanja zagovornika dr. Rosine, ampak samo po posredovanju predsednika dr. Frajdila.

Gratschner trdi, da se je obtoženec že prej odtrgal znak, še preden je prišel Antonitsch zraven; ta pa trdi, da je takrat še imel znak.

Priča Franc Sapuscheck, redar

iz Celja, izpove, da mu obtoženec najbrž ni namenoma odtrgal kolirja. Obtoženec je baje suval okoli proti vsemu, »was halt dort war«. Tepel ga ni nihče.

(Konec prihodnjih)

Čehi in vlada.

Dunaj, 3. marca. Danes je ministrski predsednik konferiral z zastopniki mladočeskega kluba. Mladočeski voditelji so ministrskemu predsedniku brez ovinkov povedali, zakaj njegovega kabinta ne morejo podpirati. Pred vsem so se sklicevali na sestavo Bienerthovega ministra načrno-socijalne stranke, ki je na vse očitanka molčal, rotil pa je Čehi, naj glasujejo za rekrutno predlogo in za zakon o podprtavljenju železnic, sklicevajo se pri tem na zunanjji položaj, ki se je baš v zadnjem času takoj opasno poslabšal. Mladočeski delegati so ministrskemu predsedniku hladno odgovorili, da bodo o njegovi enunciaciji poročali svojemu klubu, ne da bi se hoteli obvezati vlad s kakšnimi obljbami. Po konferenci z ministrskim predsednikom je imela sejo parlamentarna komisija českega »Narodnega kluba«, katere se je udeležil tudi poljedelski minister dr. Braf. Na tej seji so voditelji poročali o konferenci z ministrskim predsednikom. Na to je komisija razpravljala o pravilih »Slovenske enote« in o splošnem političnem položaju. Razvila se je tudi debata o preganjanju češke narodno-socialne stranke. Komisija je sklenila, da se bo v posebnih sejih posvetovala o korakih, ki jih je storiti proti vladu radi te gorje. Končno se je govorilo tudi o volitvi novega zborničnega predsednika. Komisija je z zadovoljstvom sprejela na znanje kandidaturo profesorja Masaryka. Jutri ima akcijski odbor »Slovenske enote« skupno sejo s parlamentarno komisijo čeških strank. V tej seji ima pasti definitivna odločitev o taktiki slovanske opozicije napram Bienerthovemu kabintu.

Vtisk belgradskih vesti na Dunaju.

Dunaj, 3. marca. V tukajšnjih diplomatskih krogih je napravil vest, da je srbska vladu kategorično odklonila predlog velesilnega skupnega sejo s parlamentarno komisijo čeških strank. V tej seji ima pasti definitivna odločitev o taktiki slovanske opozicije napram Bienerthovemu kabintu.

ostalom damam, pripravljaljajočim tolette za predstavo živih podob. Grofica Lici je ostala sama v sobi. Zdaj jo je spreletela taka slabost in tako so se ji šibila kolena, da se je komaj vzdrževala na nogah. Njena jeza je se premenila v bolest. Spomnila se je svojih dekliških let, ko je imela z Leonom ljubezensko razmerje in zdelo se ji je, da razen Leona sploh ni nikdar ljubila nobenega moškega. Kar je imela razmerje, vsa si je zdaj rekla, so bila le za kratek čas. Spomnila se je tudi, kako težko je pričakovala, da pride Leon in dopust v kako trdno je bila prepričana, da se vname v njegovem sreču zopet stara ljubezen in da boda preživel dneve neskončne ljubezenske sreče.

Zdaj pa objema in poljublja drugo. Kako nežno jo je stiskal k sebi, kako ljubo jo je gledal, kako vročo je poljubljal. Položila je roko na prsi, tako močno ji je bilo sreč in soplja je težko.

»Kaj sem res blažna!« je vprašala samo sebe. »Ali ga mar res tako rada imam in koprim po njem takoj, da bi ne mogla prenesti, če bi ga za vedno izgubila!«

Vrgla se je na zofo, a odgovora na svoja vprašanja ni našla.

(Dalje prihodnjih)

LISTEK.

V Študentovskih ulicah.

Ljubljanska povest.

(Dalje.)

Zavzidih, bremzejno srečen in vesel zavzidih se je izvil Heleni iz prsi in v trenotku so se njene roke visele Leonu okrog vrata in njene ustne so pile njegove vroče poljube.

Zatopljena v svoje blaženstvo nista slišala, ko je baron Spinetti odprl vrata in pogledal v sobo ter potem zopet

trajlo položaj kot skrajno nevaren in ne vedo v tem trenotku nobenega izhoda iz opasne situacije. Nemški in italijanski poslanik odkrito naglašata, da je separativni nastop Rusije paraliziral akcijo velesil v Belgradu. Sicer pa so vsi diplomatski zastopniki na Dunaju izrazili nadto, da se bo končno le našlo sredstvo, s katerim bo mogoče enkrat za vselej odstraniti velenkritično situacijo na Balkanu.

Razpoloženje v Belgradu

Belgrad, 3. marca. Z odločnim nastopom kraljevske vlade proti intervenciji velesil soglaša ne samo vsa srbska javnost, marveč tudi vsi poslanici brez izjeme v narodni skupščini. Ogorčenje, ki je zavladalo proti Rusiji, je nemara namenoma vprizorjeno, da se evropska javnost opozori na nevoljo srbskega javnega menija napram stališču, ki ga je v zadnjem času zavzela ruska vlada nasproti srbskim zahtevam. Kralj Peter varuje v teh časih, katerih resnosti nihče ne podeenjuje, najstrožjo rezervo. To je zlasti pokazal v včerajnjem ministrskem svetu. Kralj Peter stoji na stališču stroga konstitucionalnega vladanja, ki se vzdržuje vsakega osebnega vplivana in prepriča odlöčitev vladi in skupščini. Posebno se opažajo v zadnjih dnevih rezervirani nastopi prestolonaslednika Gjorgija. V diplomatskih krogih sodijo, da se je polozaj nevarno poostrel. Minister zunanjih del dr. Milovanović je z ozirom na intervencijo velesil izjavil: Mi moramo v imenu narodne skupščine, v imenu srbskega naroda vztrajati pri svojih zahtevah, ki pomenljajo itak minimum naših postulatov.

Vojne priprave.

Belgrad, 3. marca. Vojno ministr. je odredilo, da se imajo šumadijska divizija (Kragujevac), moravska divizija (Niš) in donavskna divizija (Belgrad) koncentrirati v utrjenih pozicijah v strategičnem trikotu Rudnik - Mladenovac - Kragujevac. Drinska divizija ima svoje utrejeno taborišče med Šabcem in Sosnicami.

„Veleizdajniški“ proces v Zagrebu.

Zagreb, 3. marca.

Danes se je pričela obravnava proti Adamu Prbelićevi in 52 drugim, ki so obtoženi zločina veleizdaje, za katerega določa kazenski zakon smrt na vešalih.

V vseh slojih vlade za to obravnavo največje zanimanje.

Pred sodnim poslopjem je bila že na vse zgodaj zbrana velika množica radovednega občinstva, ki bi rada dobila vstop v razpravno dvorano. Toda vstop so dovolili samo onim, ki so se izkazali z legitimacijami.

Na ulici pred sodiščem švigajo redarji semterja, da bi preprečili eventualne demonstracije. Točno ob 9 je bila otvorjena razpravna dvorana. Galerije so zasedle dame, v parterju pa so se razvrstili zagovorniki, časoičarji in za njimi ostalo občinstvo. V dvorani je vladala skorobroba tišina. Šele ko je vstopil sodni dvor točno ob 9. v dvorano, je nastalo med občinstvom živahnje gibanje.

Sodni dvor je sestavljen takole: predsednik sodni svetnik Tarabochia, votutant pa svetniki Cekuš, Pavišić in Maixner. Obtoženec zastopa sam državni pravnik Milan Accurti, poleg njega pa sedi njegov namestnik Stožić.

Na steni za sodniki visi velika cesarjeva sika, specialno za ta slučaj okrašena s črno-zloto zaščito.

Na zagovorniških klopih sedi 35 zagovornikov, izmed katerih jih je 21 Hrvatov.

Tik državnega prevdnika so amfiteatralno narejene klopi za časnikarje.

Časnikarjev je došlo z vseh strani toliko, da nimajo vsi mesta na določenih jim prostorih, zato jih veliko sedi v prvih klopih, določenih za občinstvo.

Par minut po 9. je predsednik pozvonil. Odprla so se stranska vrata in v dvorano so vstopili obtoženci v istem redu, kakor so navedeni v obtožnici.

Nastal je šum v dvorani, šepitanje in vseh oči so se vprile v obdolžence, katerih bledi obrazci pričajo, da že mesece sede v zaduhlih zaporih.

Obtožencem je čitati na veselom obrazu, da se zavedajo svoje nedolžnosti in da z mirno vestjo pričakujejo sodbe.

Prišedni na svoja mesta je v imenu obtožencev Tošo Bekić protestiral proti temu, da bi se dovolilo obtožence fotografirati po fotografu, navzočem v dvorani.

Nato je predsednik otvoril razpravo s pozivom na časnikarje, naj docela objektivno poročajo, ker bi se jim sicer odtegnile vstopnice ter jeli obtožence spraševati za generalje in za imena njih zagovornikov.

Med spraševanjem je prišlo do ostrega konflikta med drž. pravnikom Accurtijem in zagovornikom dr. Hinckovičem.

Sodiščje je odklonilo dr. Stjanovića, dr. Dobričića in dr. Miladinovića kot zagovornike, češ da so v sfero sami zapleteni in da ni izključeno, da se tekomp obravnave dvigne obtožba tudi proti njim.

Nato je zapisnikar Barbot jel čitati obtožnico. Med čitanjem obtožnice je došlo do zanimivega prizora. Valerjan Pribičević, bogoslovni profesor, je spletel svoj plašč z rdečo podlogo ter ga položil na ograjo. Kmalu na to je tudi pop Milić spletel svoj plašč z modro podlogo ter ga dal. Pribičevićevga, k plaščema pa je položil še svojo obtožnico, pisano na papirju. Tako je nastala „veleizdajniška“ srbska srdečna modro-bela trobojnica.

To je opazil drž. pravnik na mestnik Stožič ter se takoj zavzel za to, da se nevarna „trobojnica“ odstrani.

Ob 2. popoldne je bila razprava prekinjena.

Pri obravnavi je bilo prečitanih še 49 strani obtožnice, ki obsegajo vselej 107 tiskanih strani.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 4. marca.

Izredna seja občinskega sveta bo v soboto, dne 6. marca 1909 ob petih popoldne v mestni dvorani s tem le dnevnim redom javne seje: Naznanila predsedstva, vitanje in odobrenje zapisnika zadnje seje. Volitev podzupana (§ 19 in 22. občinskega reda in § 30. in 31. občinskega volilnega reda). Personalnega in pravnega odseka poročili: 1) o volitvi enega člana v upravnim svet Mestne hranilnice. 2) o nekaterih premembah pravil Mestne hranilnice in načrta za pravila kreditnega društva pri tej hranilnici. Finančnega odseka poročili: 1) o prošnji tverk G. Löwenfeld, podjetje za impregnovanje lesa na Dunaju za najem dela občinske posesti poleg državnega kolodvora. 2) o ponudbi Elije Predovića za odkup parcele št. 76/2 kat obč Poljansko predmestje ob Poljanski cesti. Stavbnega odseka poročilo o prizivu Antona Dečmana proti odloku mestnega magistrata, s katerim se je Mariji Kozeljevi podlelo stavbno dovoljilo za zgradbo triadnistrovne hiše na vogu Elizabetice ceste in Ciril-Metodove ulice. Olepše valnega odseka poročilo o dopisu županovem glede predloga občinskega svetovalca Ivana Subica o napravi provizorne restavracije na ljubljanskem gradu.

Shoda v Krškem radi ne pričakovanu nastalih zaprek ne bo.

Volitve v predstojništvo delavske zavarovalnice zoper nezgode v Trstu se vrše dne 31. marca 1909 in soer iz delavske skupine VI kategorije. Voliti je enega člana in enega namestnika. Slovenska kandidata sta: Anton Jeriha, delavec pri Devici Mariji v Polju za člane, Fran Gomšič, poslovodja v Solkanu za namestnika. Treba napeti vse sile, da prodremo zopet v tej skupini in s tem damo zopet najboljši odgovor na ukrep, s katerim se je razveljavila izvoštvo naših dveh, decembra meseca izvoljenih kandidatov. To pot volijo samo delojemalc! Glasovnice so gospodarji zavarovanih podjetij že prejeli. V ta namen, da se volitve izvrši zadovoljivo in koristno za naše gospodarske interese, se je dogovorilo skupno postopanje. Obračava se zategadelj do naših interesentov s prošnjo, da blagovolijo čimprej doslati prejete glasovnice na naslov: Josip Lenarčič, zbornični predsednik v Ljubljani. Glasovnice mora podpisati gospodar in pa en delavec ali uradnik dočasnega podjetja. Za skupni odbor za deželo Kranjsko: Dr Janez Krek, drž. poslanec 1. r., Josip Lenarčič, zbornični predsednik 1. r.

Prevelika skrb za nemške gimnazije. Z nekako nervoznostjo hiti nastavljal kranjski dež. šolski svet definitivne učitelje na jetičnih nemških gimnazijah, ki štejejo z vsemi „privandanci“ jedva po 100 učencev. V torkovem uradnem listu sta razpisani zopet dve definitivni službi na kočevski gimnaziji; prejšnji teden pa je bila razpisana služba na tukajšnji nemški gimnaziji. O razpisu potrebnih mest na I. in II. ljubljanski gimnaziji, ki štejejo vsaka več sto dijakov, pa ni duha ne sluba. Zanimiv je tudi učiteljski zbor na kočevski gimnaziji, katerega polovica ima komaj izpit iz l. 1908. Še zanimivejša, naravnost škandalozna in nepostavna je oddaja mest na nemških gimnazijah. V Kočevje so prosili tudi Slovenci, doma iz Kranjske, ki so imeli izpit iz l. 1906. Mesto je pa dobil — Tirolec z laškim imenom, ki ima izpit še l. 1908; torej podoben slugek, kakor je bil na tukajšnji nemški gimnaziji; sfera dr. Serko — Bischof. Za rojenega Kranjca ni niti več mesta na Kranjskem, če-

prav jeza dotedno mesto usposobljen in je po izpitu starejši. Sicer pa prinesemo v kratkem zanivost iz nemških zavodov in o nemških profesorjih, da se bode videle, kakšne znanstvene kapacitete in politične jagujeta so; kljub temu jih pa vse protežira. Predvsem naj se za navedene stvari brigajo v to kompetentne osebe in pa določniki, v katerih interesu je stvar. Uredništvo se more samo le toliko brigati, kolikor podatkov pač dobri v uradni statistiki in uradnem listu.

Bubljeni občinski odborniki. Deželni odbor je potom okrajne glavarstva dal rubiti občinske odbornike v Idriji, ker niso hoteli plačati nepotrebnih komisijskih stroškov. Minoli teden so občinski uslužbeni opravljali neprijetno rubežen. Najbolje so storili oni odborniki, ki so dali zarubit podobe raznih svetnikov. Kdo je kriv sedanjim razmeram v Idriji? Katoliški duhovnik c. k. katehet Fran Oswald, ki hoče v svoji brezprimerni strankarski strati imeti odločilno besedo nad po večini naprednim idrijskim mestom. Čela dva meseca se je lanskoto leto prezidaval poslopje št. 509. Didičevi konji so odažvali zemljo, Goli je slehri dan hodil mimo na svoj vrt, nihče izmed klerikalcev ni črnih proti stavbi besedice. Pa se vrne Oswald s počitnic in rekurz se je vložil in stavba je bila ustavljena v nedogledno škodo poslopja in občine. Nič ni veljala beseda 24 izvoljenih zastopnikov ljudstva, Oswaldova strankska zloba in trma je zmagała. Pošljale so se nepotrebne komisije v Idrijo in stroške teh naložili ne Oswaldu — marveč občinskemu odborniku, ki so dalj časa brezplačno in v vso vremenu sodelovali pri mestni upravi z najboljšim namenom koristiti mestu Idriji. Ubogi rudar občinski odbornik ne plačuje le vsled Oswaldove škodoželjenosti provzročene komisijskimi stroški, ne mu raje prodajo zarubljene podobe svetnikov in kupil jih bo o. k. katehet Oswald. Tako tirajo stvar klerikalci do skrajnosti, pazijo na, da se tudi od naše strani ne posluži skrajnega sredstva, ki bi bil najboljši udarec klerikalcem in o. k. vladni.

Občinski odbor Kokarski na Štajerskem je v svoji seji dne 1. aprila t. l. soglasno sklenil rezolucijo zoper vojno s Srbijo ter jo je ekspresto odposlal na o. k. ministru za zunanje zadeve. Ker živimo v Ljubljani v izrednih tiskovnih razmerah, ne moremo te karakteristične rezolucije objaviti.

Tržaško namestništvo razveljavilo sklepe občin za samo-slovenske krajevne napisne na goriškim deželnim odborom. Poročali smo, da je tolminsko glavarstvo na Goriškem razveljavilo sklep občine Livek za samo-slovenske krajevne napisne. Tako je storilo to glavarstvo tudi glede sklepov drugih občin v svojem področju. Na to pa je razposlalo na vse občine v svojem delokrogu občino Kršno okrajinico, v kateri pravi, da je o. k. namestništvo v Trstu sporazumno z goriškim deželnim odborom razveljavilo sklepe glede samo-slovenskih krajevnih napisov, da naj torej ostane vse pri starem in se je ravnat po § 9. zakona o ljubščem štetju, da ima namreč o. k. deželna vlad določiti, v katerih deželnih jezikih je treba napisati besedilo na krajevnih tablah. Toda table po tolminskem okrajnem glavarstvu so slovenske in nemške, nemščina pa na Goriškem ni deželni jezik. Kako se more torej upirati namestništvo v Trstu temu, če se hoče v kaki slovenski občini odpraviti nemške napisne, saj prav omenjeni § 9. o ljubščem štetju, v katerem je tako redko kdaj dana prilika pokazati svoje moči. Spomenik pa naj bi bil tudi kras novemu pokopališču in začetek preobratu k novi, tako krasni a pri nas jako zanemarjeni panogi umetnosti nagrobnih spomenikov. — Ljubitelj umetnosti.

Plesni večer Ljublj. športnega kluba. Odbor vabi vse člane in prijatelje kluba na plesni večer, katerega priredi v soboto, dne 6. marca t. l., v veliki dvorani „Narodnega doma“. Toaleta športna ali soiree. Vstopnina za člane 2 K, za nečlane 3 K. V izogib vsemu nesporazumljenu poudarjam vnovič, da so se vabila dospelata samo članom, to pa radi tega, ker je odsek hotel na ta način preprečiti vse neljube pomote, ki se pri razpošiljanju vabi pri enakih prireditvah običajno dogajajo. Vsač prijatelj športa in kluba je torej dobrodošel.

Gregorčičeva ljudska knjižnica. Gospod Anton Ašker je po daril „Simon Gregorčičevi knjižnici“ čez 120 deloma leposlovnih, deloma znanstvenih knjig, za kar se mu podpisani odbor najiskrene zahvaljuje. Odbor „Simon Gregorčičev knjižnici“.

Slovenski operni pevec Ivan Levar. ki je gotovo še mnogim ljubljancanom v spominu po svojem krasnem baritonu, študira sedaj na Dunaju pri prof. Ungerju in napreduje izvrstno. Po dveh letih študij je že angažovan na operno gledališče v Operi pod izredno dobrimi pogojmi. Na dunajski ljudske operi so ponudili le njemu angažma, ko je tekmoval z več kakor 30 pevci. Ravnatelj dunajske dvorne operе pa je bil presenečen od mogočnega baritona in velike izvedbenosti, ki jo je dosegel g. Levar že po 2 letih. Ko je povedal, da je Slovenec, mu je ta dejal: „Tako, Slovenec ste, potem se ne čudim, da imate tako krasen glas. Doli na Slovenskem je zelo veliko izredno lepih

glasov“. G. Levarju se je zasigural angažma na dvorni operi, ko se izvezba še nekako v igri, zato je sprejel tudi zgorsaj omenjeni angažma v provinciji. Omeniti je še, da je g. I. Unger izvrsten profesor petja in da poučuje ta sedaj tudi našega rojaka g. J. Bejteta. G. IV. Levar je rojen v Grahovem na Notranjskem in žele v 23 letu.

Roditeljski sestanek na II. drž. gimnaziji. Ker je bilo naše tozadnevno poročilo precej tesno, so se vrinile poleg malenkostnih nejasnosti tudi nekatere napake, ki jih v sledenem popravljamo: eno (ne „edino“) najprijetnejših... — na severu imajo živali belo in sivkasto (ne „svetlo“), na jugu živo pisano (ne „temno“) barvo — „mimikri ali opičenje“ mesto „emikrije“ ali opičje prilagodenje — „modraste“ mesto „gade“; dotične kaže so bile kobrake ali kobraste kaže — „suh prot“ ne „suh plot“ — „otrpnejo in zimo prespe“ mesto „zaspe“. — Predavanje so pojasnjevali mnogoštevilni preparati in stenske slike.

Orednjega društva c. kr. poštarjev in poštnih odpravnikov občni zbor dne 21. februarja t. l. se je moral vsled piše udeleževanje članov preložiti na 7. marca 1909 ob 3. popoldne v hotelu „Ilirija“ v Ljubljani z istim vsporedom. — To je žalostno za poštarjev stan, da se tovariši ne zavedajo svoje stanovske dolžnosti. Zakaj tako postopev? Zato ker nismo edini! Mi se moramo tesno združiti in tako organizovati kakor gospodje železniški uradniki, potem bodemo dosegli, da se nas bode vpoštevalo in tako plačalo kakor zaslutimo. Čakati, da se samo nekateri tovariši berijo za zboljšanje neznosnih in žalostnih razmer poštarjev — to škoduje vsem. Ne pomaga nič zavajljati, da se nič ne stori, ako vsak tovariš ne izpolni svoje stanovske dolžnosti. Če se bomo enkrat zedinili, potem je vsaj upanje, da se nam še katerikrat kaj zboljša — ako boda po vsak le svoje osebne koristi zasledoval v svojem tovarišu zavidal vsako malenkost — potem lahko to doživimo, da se bode z nam še krutejš postopalo. Tovariši, vsi na delo, zdržimo se in potem še lahko zahtevamo, da se nam da to, kar poštno zaslužimo! Na svidenje torej 7. marca t. l. v Ljubljani.

Organizacije uradnikov jugoslovenskih denarnih zavodov ustavnovni občni zbor bo v Ljubljani 7. t. m. Posebnih vabil se ne bode razposlano in naj se smatrajo za povabljenje vsi uradniki denarnih zavodov.

Skofi Ljubljano se je danes zjutraj pejal v Lovran minister Weisskirchner.

Izraz „razporoka“ za franc. divorce ni le slika slaboglasen temveč napačen. Ne gre se za razveljavljenje zakon ustanavljanega akta, poroke,

leto izvozila 39,200,000 jajec. Letna nje tozadovna proizvodja pa znača okrog 80,000 000 komadov; a bi se lahko svilala letno za 20 000 000, kar bi prinašalo kmečkemu prebivalstvu čistega dobička 640.000 do 1 milijona krov.

Prestavljen je poštni asistent Hugo Ferlinc iz Ptuja v Maribor. — Poštna oficijantinja R. Vester v Podčetrtek za poštariov v Pristovi.

Novi poštni urad se ustanovi pri sv. Lovrencu na Dravskem polju in bo imel vozno poštno zvezo s Ptujem.

Goriško električno cestno železnico nameravajo podaljšati do Solkana in v Furlanijo.

Ljubavna tragedija v Št. Andreu pri Gorici. 24 letni Anton Nanut, delavec v podgorski tovarni, je bil smrtno zanjbljen v 20letno služkinjo Marijo Pavlinovo. Hodil je za njo že več let, toda Pavlinova ga ni marala. To je Nanuta takobolelo, da je sklenil narediti konec svojemu in njenemu življenu. V nedeljo zvečer okoli 10 ure je šel nad njo z revolverjem ter streljal trikrat na njo. Zadel jo je v čelo, pod srce in na roko, potem je streljal nase ter se zadel dvakrat pod srce in enkrat v roko. Prvo pomoč je dal zdravnik dragonskega polka iz Gorice, potem so naložili oba na voz ter ju peljali v goriško bolnišnico. Ni upanja, da bi okrevala. — Pripominjam, da je bil Nanut član „Katoliškega izobraževalnega društva“ ter da je štandrežki Kmet lani pridigal, da pride nad naprednjake štrik in revolver. Revolver je že prišel, pa ne nad naprednjake; ali pride tudi štrik?

Velik požar je uničil posestniku Antonu Brumatu iz Furlanije hišo, gospodarska poslopja ter nekaj živine. Škoda znača okrog 28 000 krov.

Za gojitev zelenjave je dovolila vlašča 40 000 krov. Naspravijo se veliki vrtovi v goriški in furlanski ravnini.

Železniški promet med Beljakom, Trbižem in Podroščico se je v toliko omogočil, da vozi pa poštni vlakov. Ker pa je začelo danes zopet snežiti, ni izključeno, da se v kratkem promet vnovič ustavi. Na progri Trbiž-Ponteb je pa promet popolnoma ustavljen. Prva pomorna lokomotiva poslana poštnemu vlaku je na progri zdrsuila s tira, druga pa občela pri Malborgetu v snežnem plazu, kateri je vodsul tudi 8 delavcev in enega ubil.

Slovensko gledališče v Trstu. Prihodnjo nedeljo vprzori slov. gledališča v Trstu znano dramo grofa Tolstega „Moč teme“.

Društvo jugoslovanskih železniških uradnikov ima svoj ustanovni občni zbor dne 7. marca t. l. ob 2. uri popoldne v Sokolovi telovadnici (Narodni dom) v Trstu. Zvezca istega dan se priredi družbeni stanelek s petjem in prsto zavavo, katerega se udeleže tudi dame. Zanimanje za prvi občni zbor tega za jugoslovanske žel. uradnike prepotrebnega društva je kako živahnino in je upati velike udeležbe. Zborovanja se udeleži več slovenskih poslavcev in pa čeških in poljskih žel. uradnikov, ki pridejo kot zastopniki češkega in poljskega društva žel. uradnikov, da pokažejo jugoslovanskim tovarišem svojo solidarnost in pa da se ž njimi dogovore o zvezi vseh slovenskih žel. organizacij. Ta zveza bo šteala okrog 40.000 organiziranih žel. uradnikov in nižji žel. uradnikev. Društvo jugoslovanskih žel. uradnikov, ki bo štelo okoli 500 član. je tembolj potrebitno ker se skoraj vsa uradniška društva nacionalizirajo, in ker bo vsekakor močna falanga proti nadaljnji germanizaciji železnic na slovenskih tleh.

Morilec Födransberg pred porotniki. Kakor se čitali, je gotovo že spominjajo, je meseca julija lanskoga leta Julij pl. Födransberg na prav zverinski način umoril v Rojanu pri Trstu svojo ljubimko, nekogar iz nekega šantana imenom Fabris, odsekal ji je glavo, razkosal truplo na več delov in jih spravil v zaboje, hotej jih poslati na razne kraje. Glavo je vrgel blizu pomola sv. Karla v morje, kjer jo je drugo jutro izvlekel neki mornar, ki je slučajno lovil tam ribe. Ta Födransberg pride sredi tega meseca pred tržaške porotnike. Ker je proti morilecu nagromadenega zelo veliko materijala in bo poklicnih mnogo prič, bo razprava — za katero se že sedaj ves Trst zanima — trajala več dni in najbrž prinesla na dan še mnogo zanimivih stvari, o katerih sedaj javnost o tem groznom človeku še ne ve.

Badi ljubosumnosti je zabolila neka deklica svojo tovarišico 18letno L. Kukja v Trstu, ter ji zadala občutne poškodbe na hrbitu in levem boku. Ranjenko so morali odvesti v bolničko.

Vlomili so neznanati tativi v noči med soboto in nedeljo v Delavski dom v Trstu. Glavna vrata in ostale dohode so odprli s ponarejenimi ključi, blagajno pa s posebnim tajinstveno delujočim svedrom. Toda trud je bil zmanj, ker hrani konsumna zadruga v zadnjem času denar na drugem kraju. Vsled razočaranja neljube jim

praznote so pustili razen velikega svedra vse orodje in eden izmed njih je pozabil na mini celo svoj tobak in svalčice.

Umrl je v Klani v Istri asistent Južne železnice g. Matko Iskra, kateri je služboval kot aspirant v Litiji, ter je bil vsled kremenčega značaja, plemenitega srca in odločne narodne zavesti v vseh krogih občespoštovan in priljubljen. V miru počivaj v slovenski zemlji, katero si ljubil.

Hrvatske ulične napise, kolikor jih je še ostalo, je dal odstraniti laški obč. svet. v Zadru.

Oderuščvo v Dalmaciji. V Dervišu so zaprli tri veleposete, ker so osirotole siromašno ljudstvo in manjše posestnike nepostavno izkorisčali in grozovito odirali.

Klub rakouskih narodnosti na Dunaju priredi v nedeljo, dne 7. t. m. ob 3. pop. javen shod v restavraciji Matalory I. Auerspergetrasse 3 (za parlamentom) z dnevnim redom: 1. Slovani na N. Avstrijskem, ref. g. Ant. Tomášek-Plavečký. 2. Razmere na Slovenskem, g. f. K. Z. 3. Balkan in Rusija, r. dr. Živný. — Klub je ustanovil že okrog 80. leta pok. I. S. Skrejšovský. Bila bi naj nekaka zveza vseh avstrijskih narodnosti, a sedaj se bude prelevil v slovensko zveso. Organizacija je spala do letos. Sedaj si stavi prvo nalogo, da poda dunajskim Čehom po možnosti jasno sliko avstrijskih Slovanov.

II. redni občni zbor „Akad. dr. slov. v. na Dunaju“ se vrši v četrtek 4. t. m. v Protivener Bierhalle (Rechte Bahngasse Strohgasse) z običajnim sporedom. Slovanski gostje dobrodošli!

Dr. Josip Čerin, kapelnik c. in kr. pešpolka št. 91 v Pragi, je bil od odbora praske jubilejske razstave za posebno znamenito in uspešno delovanje kot dirigent koncertov na razstavišču odlikovan s častno spominsko diplomou in plaketo, ter s častnim darom, storkršniskim jubilejnem tolarjem v zlatu.

Samomor starčka. 78letni J. Stern, starinar v Zagrebu, se je obesil v svojem stanovanju na omaro za obliko vsele neozdravljive bolezni. Našel ga je njegov zdravnik ob prički običajnega zdravniškega obiska.

Divjega mrjaseca so ustreli pri Giurmanci na Hrvaškem v lovu grofa Windischgrätzta. Mrjasec je približno 10 let star, tehta 250 kg ter ima jako krasne čekane.

Stavka gostilničarjev in kavarjarjev v Varaždinu je po posredovanju načelnika osrednje hrvatske gostilničarske zveze v Zagrebu gosp. Huzjaka, kateri je dosegel pri vladni zavzetju užitniških dokladov, kar se je mestnemu zastopu varaždinskemu brzojavno sporočilo, zopet končana.

Beda na Hrvaškem. Prijatelj našega lista nam poroča, da vlažna v Liki in Kravji uprav grozna draginja sena. 100 kg. sena velja v Otočcu 32 K, a ljudje morajo še sami hoditi iskat v Seni, ki je oddaljen 40 km in v Udbino 110 km daleč. Na cestah pa leži 3 m visok sneg. Ravno sedaj imajo ovce mlade, a kaj, ko poginjajo stare od lakote, ker ni sena. Na morju je bila te dni tako burja, da je parnuk rabil tri dni in tri noči, predno je z Reke prišel v Senj.

Germanizacija v Bosni. Dež. vlada je dovolila koloniji Dubrava pri Bos. Gradiški, da spremeni svoje ime v Dubrava - Königsfeld. Tako delajo menda povsod v slovenskih deželah in čez par let se že kak zgrinček vsaja, da je le nemško pravtvo in pristno krajevno ime.

Avtropski konzulat v Belogradu. Kakor poroča „Stampa“ se avtropski konzulat v Belogradu opusti.

Semenj. Dne 3. t. m. je bilo na mesečni semenj prigranih 578 konj volov, 111 krav in telet, skupaj 689 glav. Kupčija je bila pri konjih prav dobra, ker so prišli po nje Lahi, pri goveji živini pa dobra. Cena goveji živini je bila 56–66 h kg žive vase.

Zaklado se je v mestni klavnicu ljubljanski od 14. februarja do včetevšči 21. februarja 86 volov, 4 krave, 8 bikov, 255 prašičev, 163 telet, 37 koščunov in kozlov, 60 kozličkov, zaklano živini se je vpeljalo 4 prašiči, 51 telet, 2 koščuna, 10 kozličkov in 787 kg mesa.

Stará ljubezen je gnala pred kratkim nekega krojača, ki bi bil mnogo rajši vinogradnik kakor obrtnik, k svoji ženi v Rebri ter jo začel navozarjati, da bi se zopet sprijaznila in se preselila k njemu. Ker je pa žena to ponudbo odklonila, skoči krojač ves razjarjen v njo ter jo vrže na tla, jo začne suvati z nogami in pestmi tako, da je zadobila vsled tega na zadnji strani glave in po obrazu znatne poškodbe. Videla in poravnala se bodeta pri sodišču.

Držnost v tuji hiši. Pri obisku svojega tovariša v neki hiši na Sv. Petra cesti je napravil neki pekovički posločnik cel hiši velik strah. Odprl je okno v podstrelju in začel na dvorišče strelijeti s samokresom, kar je prizadel hišnim stanovalcem strah. Tako se je opravljeno začelo govoriti, da se je nekdo ustrelil. Poklicani stražnik je

streleca naglo izsledil ter mu pobral patronne in samokres.

Pes je ugriznil včeraj na kolo dvoru železničkega uslužbenca Lovrenčija Oblaka ter ga na levi roki znatno poškodoval. Pes je last imetnika cirkusa Ivana Berga.

Vredna čebula je bila pred kratkim ukradena kazinsku restavratorju Ederju iz kleti v kazinskom poslopu. Sama čebula dolgorsteža menda ne bude nasilita.

Pezor! Ker se je v zadnjem času zopet pojabil nek, do sedaj še neznan prijatelj zimskih suken, naj bude občinstvo, kakor tudi gostilniško in restavratorsko osebo previdno.

Čigav je površnik? Pred tremi tedni je nekdo prinesel v stanovanje g. Viktorja Dajzingerja nov kavčukast površnik, katerega pa ta ni bil načrt. Lastnik naj se zglaši zanj pri g. Dajzingerju, Pred Škofov št. 15.

Delavske gibanje. Včeraj se je z južnega kolodvora odpeljalo v Ameriko 30 M. cedoncev in 40 Hrvatov

Izgubljeno in najdeno. Polir g. Fran Anžič je našel tri s čipkami obrobiljene prte. Na južnem kolodvoru je bilo izgubljeno edinošno najdeno par devljev. Marija Hlebčeva je izgubila denarnico z 12 K. Prostak Ivan Resnik je izgubil počno hranilnično kuhičico na ime Dolenc.

Dela isčejo: 3 pisari ali knjigovodje, 5 slug ali pisarniških pomočnikov, 1 strojniški vajence, več ključarjev, 1 pečarski pomočnik, 1 sodar zmožen tudi kot delovodnik. Vse samo priporočljive osebe. Zglasiti se je v „Narodni delavski organizaciji“ v Ljubljani Dunajska cesta 6 I.

Delo dobę: 1 pekovski pomočnik, 10 hlapcev s hranjo, stanovanjem in 30–40 K mesečno, in več poljskih delavcev stalno. Zglasiti se je v „Narodni delavski organizaciji“ v Ljubljani Dunajska cesta 6 I.

Vsem onim, ki se pismeno obračajo glede posredovanja dela javljamo, da odgovarjamo, ako je prilожena znamka za odgovor.

Funkcijonar državn. pravdnosti predloga odsodbo.

Zastopnik oboženca dr. Ažman pred vsem odločno graja, da je drž. pravdnosti oboženca, ki je znani kot Slovenec, preganjal z nemškim predlogom. Ako se pri dež. sodišču ravna popolnoma pravilno, zakaj ne bi isto veljalo tudi za okrajno sodišče. To nikakor ne spada v notranji jezik sodišča. Če bi obveljal to, potem se potisne naš jezik še bolj ob steno, kar se je dogajalo to do sedaj. V zadnji sami pa pravi, da je notorično, kako c. kr. davčna administracija v jezikovnem oziru ne odgovarja jasnim določbam drž. osnovnega zakona, kar kažejo vedne pritožbe. Oboženec se je zgodil enako in dobil je vtič, da se pri tem urdu slovenčina zapoveduje, nemščina pa protežira, in v svoji pripombi je tudi pristavljal, da bo o tem obvestil ljubljanskega državnega poslance. Koliko tisočkrat se je že vrglo enako očitanje v obraz vsem državnim uradom od najvišjega do najnižjega, a nikdar ni bilo reakcije, da slovenski se je še nadalje postavljal v kotiček. Tu pa je bil užaljen oboženec, a ker je vrnil, kar ga je žalil, je bila užaljena c. kr. davčna administracija.

C. kr. davčna administracija je sama uvidela, da tako ponemčevanje ne gre dalje, se izgovarja na zmoto. Ti izgovori so zelo jalovi. Ako se izgovarja, da je težavno določiti, v katerem jeziku naj se dopisuje strankam, naj v dvomljivih slučajih dopisuje slovensko, in bo manj zmot, kakor pa sedaj, ko v vseh dvomljivih slučajih dopisuje nemško. In v tem ravno tiči sistem. Izgovarja se, da stranke lahko zahtevajo tudi v drugem jeziku dopise, ne pa samo v „občevalnem“. Res je to, ali davčna administracija ne sme svojih dopisov vasiljevati v drugem jeziku. In če se končno izgovarja, da v neštetnih slučajih notorično slovenske stranke zahtevajo nemške dopise, so to le takljudje, ki si hočojo med nami napolnit svoje žepje in zato se kažejo Slovence, dočim so pa v resnici vse kaj drugega. Oboženec s svojo pripombo ni imel namena n kogar žaliti, a upravičena kritika je gotovo dopuščena. Predlaga oprostitev.

Funkcijonar državnega pravdnosti je čutil potrebo braniti nemški predlog drž. pravdnosti, češ, da to spada v notranji jezik, nakar ga je dr. Ažman zavrnjal, da Nemci sami v svojem binkoštu programu ne stoje na tem stališču. Funkcijonar drž. pravdnosti bi bil pač rajši bolj papeški, kakor papež sam.

Sodnik proglaša nato razsodbo, po kateri je oboženec krv prestopka v zmislu § 491 k. z. in ga odsodi na 10 K globe, v slučaju neizterljivosti pa na 24 ur zapora. Oboženec je očital c. kr. davčni administraci, da hotoma krši narodne pravice, in to je žaljivo. Ponujeni dokaz resnice ne bi bil dovedel do zaželenega uspeha.

Oboženec je imel zunanjji povod za svoje očitajanje, čutil se je žaljenega in se je dal zapeljati do takih nepričernih izrazov. Z ozirom na to in ker ni obteževalnih okolnosti, mu je sodišče prisodilo tako nizko kazeno.

Izpred tukajnjega poravnega sodišča **Obračnava proti Janezu Želetu.** V včerajšnje poročilo o obračnavi proti Janezu Želetu se nam je vrinila neljuba pomota. Poročali smo namreč, da je bit Žele obsojen v 5letno težko ječo. V resnici pa je bil Žele oproščen, ker se porotniki niso mogli prepričati, ali je Janeza Šusterča ubil oboženec ali njegov brat Ljudevit Žele.

Današnja pororna obračnava proti Janezu Kastelicu se je preložila, da se preišče njegovo duševno stanje.

Premetni tat. Jožef Gschiel, prisoten v Hartberg, agent brez stalnega bivališča je znan tat., ki je že čez 10 let po raznih ječah se pokoril za svojo nepoštenost, a ga vse to ni pobolsalo. Vedno se je brez posla okoli potikal in kradel. Slednji čas je izumil nov način kraje, posluževal se je limanice, s katerimi je iz cerkevnih nabiralnikov denar jemal. Da se mu je moralno to dobro obnesti, kaže dejstvo, da so pri aretaciji našli pri njem za 76 K 58 v samega nikelnastega in bakrenega drobiča. Prijel ga je dne 11. srečana t. l. cerkevni farne cerkev v Tržiču Franjo Vrhovnik, ko je Gschiel ravno z linjanico cerkveno puščo praznil. Pa tudi v Kranju je po cerkvah na ta način kradel, kar sam priznava.

